

Asia: VN/1227/2024

Hallituksen esitys jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta koskevaksi lainsäädännöksi

Osaamistiedot

Onko ehdotettu laki valtakunnallisesta jatkuvan oppimisen osaamistietovarannosta selkeä? Jos ei, mikä siinä on epäselvää?

Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus on työntekijöiden näkökulmasta erittäin kannatettava ja tarpeellinen palvelu, joka edistää yksilöiden mahdollisuuksia osallistua jatkuvaan työuran aikaiseen oppimiseen. Tällä hetkellä erityisesti työikäisille suunnattu koulutustieto on pirstaloitunut ja ura- ja ohjauspalvelut ovat puutteellisia. Uusi digitaalinen palvelukokonaisuus helpottaa koulutusmahdollisuuksia koskevan tiedon löytämistä, koulutusta koskevien valintojen tekemistä ja tukee urasuunnittelua.

Esityksen mukaan Osaamispolku-palvelun kohderyhmä olisi hyvin laaja ja palvelut koskisivat kansalaisia lapsista ja nuorista alkaen aina ikääntyneisiin asti. Työikäiset tulevat olemaan palvelun keskeinen käyttäjäryhmä, ja tämä olisi hyvä tuoda vahvemmin esiin myös esityksen perusteluissa.

Esityksessä jää epäselväksi, tullaanko palveluun soveltamaan suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä koskevaa sääntelyä. Palvelua kehitettäessä tulee huolehtia siitä, että kun tekoälyä hyödynnetään seulomaan käyttäjille soveltuvia koulutusmahdollisuuksia, niin mahdolliset vinoumat kuten esimerkiksi syrjivät käytännöt havaitaan ja niitä ehkäistään.

Onko teillä huomioita osaamistietojen hyödyntämismahdollisuuksista ja reunaehdoista pykälissä 7 ja 8?

Palvelua käyttäville yksilöille tulee tarjota tietoa ja ohjausta osaamisprofiilin luomiseen ja profiilin tietojen hyödyntämistä koskevan suostumuksen antamiseen. Palvelun käyttäjille tulee olla selvää, mihin tarkoitukseen osaamisprofiiliin tallennettuja tietoja voidaan suostumuksen antamisen jälkeen käyttää.

Muita huomioita ehdotetusta osaamistietovarantoa koskevasta sääntelystä?

-

Koulutustarjonnan tiedot

Onko opinto- ja tutkintorekisterilakiin ehdotettu luku jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan tietovarannosta selkeä? Jos ei, mikä siinä on epäselvää?

Onko palveluun sisällytettävä, pykälien 22 b ja 22 c mukainen koulutustarjonta tarkoituksenmukainen?

Yksilön kannalta olisi hyödyllistä, että jatkuvan oppimisen koulutuksia olisi kirjattuna palveluun mahdollisimman laajasti, eikä tietoa koulutusmahdollisuuksista tarvitsisi täydentää monista eri lähteistä. Erityisesti aikuisopiskelijoiden näkökulmasta on hyvä, että tietovarantoon sisällytetään myös tutkinnon osiin liittyvä koulutus. On myös tärkeää, että esimerkiksi vapaan sivistystyön koulutustarjonta voidaan laajasti huomioida tietovarannossa.

Esityksen mukaan ammattikorkeakoulut ja yliopistot voivat tallentaa tietovarantoon vapaaehtoisesti myös täydennyskoulutuksen tarjontaa. Sama mahdollisuus vapaaehtoiseen täydennyskoulutusten tallentamiseen tulisi olla myös esim. ammatillisen koulutuksen järjestäjillä.

Muita huomioita ehdotetusta koulutustarjonnan tietovarantoa koskevasta sääntelystä?

-

Muita huomioita

Muita huomioita hallituksen esityksen luonnoksesta:

Vaikutukset palvelua ylläpitäviin viranomaisiin. Palvelukokonaisuuden toimeenpanosta ja rekisterien ylläpidosta ja kehittämisestä aiheutuu Opetushallitukselle ja KEHA-keskukselle uusia viranomaistehtäviä, joiden hoitamiseen tulee osoittaa riittävät taloudelliset resurssit.

Osaamisen kehittämisen eri tarkoituksiin on syntymässä useita digitaalisia alustoja (Osaamispolku, opintopolku.fi, opin.fi). Jotta kansalaiset löytäisivät palvelut ja oppisivat hyödyntämään niitä, on palveluiden markkinointiin ja viestintään tarpeen osoittaa riittävä resurssit.

Nousiainen Riina
STTK ry.